

Výstupy z jednání

Platformy dostupného bydlení v Královéhradeckém kraji

Kdy: 30. června 2020, od 10:00 hodin

Kde: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, zasedací místnost P1.906

Projednávané body a hlavní výstupy z diskuse:

1. Rekapitulace hlavních závěrů z dosavadní diskuse členů Platformy dostupného bydlení v KHK ve vazbě na projekty Agentury pro sociální začleňování

- Aktuální potřeba dostupného/sociálního bydlení byla zmapována přes členy Platformy včetně počtů. Identifikované cílové skupiny jsou:
 - ... lidé bez domova
 - ... osoby obývající nevhodné byty například v sociálně vyloučených lokalitách
 - ... osoby po výkonu trestu a oběti
 - ... ohrožené osoby a osoby v sociální nouzi například matky samoživitelky, senioři
 - ... osoby opouštějící náhradní rodinnou výchovu
 - ... osoby se zdravotním postižením včetně osob s duševním onemocněním
- Přesné počty neznáme, konkrétní čísla a odhady pouze u některých skupin například osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, opouštějící věznice, podíly osob v exekucích:
 - ... Oblastní charita, Domov pro matky s dětmi – ročně cca 33 rodin
 - ... Skok do života – cca 32 osob s lehkým a středně těžkým mentálním postižením v jejich péči a o dalších 15–20 lidí v KHK, dále cca 5 osob s autismem (PAS) akutně + cca 20–25 osob výhledově
 - ... Oblastní charita, Azylový dům – cca 500 osob za rok, z toho asi 50 % je z Královéhradeckého kraje
 - ... Věznice v KHK – ročně opouští cca 500 osob
 - ... V SVL v kraji žije cca 2 800 osob
 - ... v roce 2019 bylo v Královéhradeckém kraji celkem 34 577 osob v exekuci (7,39 % z celkového počtu osob nad 15 let věku)
 - ... v roce 2019 bylo v Královéhradeckém kraji celkem 7 142 osob v osobním bankrotu, nejvyšší podíl má věková kategorie 40-49 let (29 %)
- Jednotlivé CS nelze sčítat, některé osoby spadají do více CS
- Z dotazníkové šetření mezi obcemi v roce 2018 (návratnost 75 %) se ukázalo, že pouze necelá čtvrtina obcí má vyčleněny byty pro osoby se specifickými potřebami. Jedná se především o obce nad 3 000 obyvatel. Byty jsou nejčastěji určeny pro seniory, osoby se zdravotním postižením a mladé rodiny.
- Z pohledu zástupců obcí další výstavbě tohoto druhu bydlení brání podle čtvrtiny respondentů nedostatek pozemků pro výstavbu a nedostatek financí.

2. Dotazníkové šetření mezi obcemi Královéhradeckého kraje zaměřené na krizové bydlení v době karantény

- Centrum investic, rozvoje a inovací (dále CIRI) připravilo ve spolupráci s odborem sociálních věcí, oddělení sociální práce, prevence a registrace sociálních služeb připravilo krátké dotazníkové šetření v obcích s rozšířenou působností.
- V březnu 2020 bylo vydáno vládní usnesení č. 341 o řešení situace některých osob, kterým byla nařízena karanténní opatření. Usnesení ukládalo starostům obcí ORP zajistit systém péče o osoby bez přístřeší a osoby vykázané z důvodu domácího násilí podle § 44 zákona o Policii České republiky, u nichž bylo diagnostikováno onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS CoV-2 a nebyly hospitalizovány, nebo jimž byla nařízena karanténa.
- Dotazníkové šetření zmapuje, jakou formou k tomuto usnesení jednotlivé obce přistoupily a zda si případně vyčleněné krizové ubytování ponechaly.

3. Představní projektu „Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování (CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0006191)“

- Projekt je realizován v rámci výzvy OPZ číslo 018 „Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ“
- Doba realizace projektu je od 1.1. 2020 do 31.12. 2020
- Příjemce: Ministerstvo pro místní rozvoj
- Partner s finanční účastí: Sdružení místních samospráv (systém AGIS)
- Partneři projektu: Královéhradecký, Liberecký, Olomoucký kraj a město Chomutov
- Projekt reaguje na několik problémů:
 - ... na dlouhodobě diskutovanou nízkou efektivitu řešení otázky sociálně vyloučených lokalit, resp. sociálního vyloučení;
 - ... na nedostupnost a/nebo nevyužívání (statistických, administrativních) dat o situaci a trendech změn;
 - ... na omezené kapacity pro analytickou a strategickou práci obecně
 - ... a na neřešení nebo nevhodné řešení problémů sociálního vyloučení a souvisejících oblastí.
- Hlavní cíle projektu:
 - ... propojit realizátory politik (kraje, obce) s analytickými a strategickými kapacitami;
 - ... podporovat politiky založené na důkazech (datech, analýzách...) v tématech sociálního začleňování;
 - ... navrhnout a uvést do praxe nové nástroje, politiky...;
 - ... intenzivní využívání meziresortní spolupráce a sdílení dat;
 - ... vytvoření sítě aktérů využívajících data a analýzy při řešení problémů sociálního vyloučení.
- Co projekt nabízí:
 - ... síť aktérů tj. 2-3 setkání ročně – prostor pro spolupráci a sdílení zkušeností

- ... podpora kapacit partnerů – workshopy, školení, vzdělávání, zahraniční exkurze do institucí řešících podobné problémy a pracující s daty
 - ... analýzy kvantitativních dat, analýzy kvalitativních dat
 - ... návrh politik založených na datech
 - ... diseminace a evaluace
- Datové výstupy projektu budou k dispozici na portálu AGIS – SMSdata
 - Agentura má vymezeny 4 základní kategorie cílových skupin pro sociální/dostupné bydlení – pro Královéhradecký kraj bude možné tyto kategorie zpřesňovat, vyhodnocovat je a hledat případná řešení a nástroje pomoci, a to až na úroveň nižších územních jednotek.
 - Nástroje, které existují:
 - ... Kontaktní centrum bydlení – funguje v některých obcích. Dochází zde k prvnímu kontaktu s domácnostmi řešící problémy s bydlením (např. zařídit právní poradenství, poradit s příspěvkem, soc. práce apod.). Ukázalo se, že některé problémy lze vyřešit bez udělení obecního bytu.
 - ... Dávky mimořádné okamžité pomoci domácnosti (poskytováno Úřadem práce ČR) – jednorázová dávka na kauci při pronájmu bytu. Agentura provedla šetření, které ukázalo, že po 12 měsících zůstane 70 % bydlet v daném bytě a po 2 letech 60 %.

Diskuse k projektu:

- Sociální bydlení bude financováno i v dalším programovém období. CRR monitoruje, že v současnosti mají některé obce problémy obsadit již postavené byty. Do budoucna bude vyžadováno doložení potřebnosti. K tomu budou obce potřebovat adekvátní data nejen ze své obce, ale i z okolí. Důvodem je, že pokud kapacitu nenaplní vlastní obyvateli, tak dají příležitost lidem z okolních obcí;
- Obce do toho nechťejí, protože podmínky jsou nastaveny příliš tvrdě (20 let udržitelnost, životní minimum apod.). Starosta vidí problém v tom, že stát nepodporuje mladé rodiny a výstavbu domků, mladí nedosáhnou na hypotéky. Pokud by v této oblasti sehrál určitou roli stát, tak by obce mohly více pomáhat osobám sociálně vyloučeným. Pan starosta doporučil místo termínu sociální bydlení, používat termín dostupné bydlení.
- Zacielení evropských programů se zúžilo na ty nejméně příjmové, zjistilo se, že do podpořených bytů se nakonec dostalo jen málo těch nepotřebnějších, dále zde byl problém s veřejnou podporou, teď je tedy CS definována velice úzce. Česko dostalo podnět OECD, aby podmínky byly nastaveny mírněji například že v objektu určeném pro sociální bydlení by mělo stačit vybudovat pouze pár bytů tohoto určení.
- Pro obce je nejvíce problematická nastavená hranice příjmů. Pokud se obyvatelům příjmy zvednou, měli by dle podmínek MMR odejít.
- Je poměrně nešťastné, když příjemce nemůže ovlivnit podmínky, za kterých byty pronajímá, čímž nemůže ovlivnit jací obyvatelé se mu přistěhují.
- Realizace projektů v oblasti dostupného bydlení prostřednictvím financování z IROPU byl problém naplnit. Obce si logicky vybíraly nájemníky, chybí návazný systém sociální práce, projekt MMR

Výstavba je CS širší – odvozené od průměrné mzdy ale ne od násobku životního minima – pro širší CS než IROP, bude to stabilnější

- Klíčové je, aby se o své obyvatele postarala každá obec, kde má trvalé bydliště (Domovské právo)
- Systémové řešení je v tom, co je normální, o osobu v tíživé situaci se v první řadě postará jeho rodina. V případě, kdy rodina vypadne (nefunguje, není apod.), tak by měla nastoupit obec.
- Častá praxe je, že problém řeší zejména větší obce, které pak následně nesou tíhu, protože dochází ke sestěhování některých cílových skupin a vznikají problémy.
- V Královéhradeckém kraji existují obce, které odmítají tuto problematiku řešit.
- Na úrovni komunální politiky je častá tendence se osob se specifickými problémy zbavit.
- Při přidělování obecních bytů je velmi důležitá transparentnost. V současné době problém, například některé obce preferují, aby nájemce neměl dluh vůči obci, mluví se i o povinném podílu soc bytů na bytovém fondu
- Tuto transparentnost se pokouší zajistit ministerstvo vnitra, některé obce raději pravidla nezveřejňují, diskriminaci pak provádí mimo oficiální rámec.
- Z pohledu obcí je dost problematické mít k dispozici byty pro krizové bydlení a nechávat je prázdné a čekat až se objeví někdo potřebný.
- Klíčová je výchova dětí (tam vše začíná), ve školách učit zodpovědnost, finanční gramotnost apod.
- Bydlení musí být provázáno se sociální prací, potřeba sociálně pracovat i se samosprávou – ta odpovídá za soc stav obce, aby si uvědomili že jsou součástí celku a že za ně odpovídají
- Od 1.7. novela zákona o statní sociální podpoře – už nebude rozhodovat trvalý pobyt osob – změna systému může mít různý dopad např. řada lidí možná vypadne a naopak, zajímavé by bylo to zmapovat dopady této novely.
- Agentura pro sociální začleňování analyzovala data o dávkách hmotné nouze. Analýza proběhla na vzorku 30 obcí. Ukázalo se, že 92 % příjemců dávek žije v dané obci, i když na jiné adrese.
- KÚ KHK připravuje transformaci dětských domovů, aby bydlení bylo více přiblíženo realitě v rodině. V současnosti mají některé dětské domovy kapacitu i 50 dětí. Transformace přinese rozptýlení do bytové zástavby, mezi obyvateli bytu, tak budou vznikat určité sociální vazby. V návaznosti na tuto transformaci bude potřeba zavádění startovacích a cvičných bytů.
- Obce by uvítaly zmapování proč se CS se do té nouze dostala – vyšly by z toho potřeby které by tomu předcházeli, př: insolvence...na obci pak musí řešit sociální smír, insolvence pak jde na vrub pronajímatele což je obec – analýza proč se lidé dostávají do exekucí

Závěry z diskuse:

- můžeme pomoci obcím, které nepomáhají rodinám v nouzi, ukázat smysl a efektivitu, proč tuto pomoc zajistit;

Návrh prvních témat pro projekt:

- ... Specifikace cílových skupin v kraji – kvantifikace, tj. vyčíslení cílových skupin na menších územích, popis;
- ... Identifikace, kvantifikace důvodů, proč se vyplatí budovat dostupné/sociální bydlení – vyčíslení dopadů/přínosů pro obce;
- ... Zmapování počtu bytů v majetku obcí a bytů určených pro osoby se specifickými potřebami.
- ... Analýza systému/pravidel pro přidělování bytů;

4. Obsahová náplň webu zaměřeného na dostupné bydlení v KHK

- Na jaře 2020 byla provedena aktualizace webu Dostupné bydlení v Královéhradeckém kraji v rámci webového portálu www.dostupnebydlenihk.cz
- členové Platformy požádání o sdílení příkladů dobré praxe